

Mødereferat fra møde den 23. september 2019

Deltagere:

Liselotte Pedersen, Søborg Sø Landvindeingslaug
Kjartan Langsted, Museum Nordsjælland
Esben Aarsleff, Museum Nordsjælland
Claus Svelmøe, Søborg Bylaug
Peter Schrøder, Græsted Jagtforening
Lise Vølund, Gribskov Kommune
Tine Falkentorp, DN Helsingør
Inge Hansen, DOF Nordsjælland
Janne Aaris-Sørensen, DN Gribskov
Bjarke Beier Kjeldsen, Formand Saltrup Bylaug
Gert Arentz, Græsted Borgerforening
Iben Ljunggren Andersen, Praktikant, Naturstyrelsen Nordsjælland
John Christensen, Helsingør Fiskeklub
Hans Lassen, Gribskov Kommune
Laura Rosenø, Søborg Bylaug og Søborg Landvindingslaug
Ida Dahl-Nielsen, Naturstyrelsen, Naturstyrelsen Nordsjælland

Dagsorden:

1. Velkomst og godkendelse af dagsorden og referat fra sidst.
2. Status for jordfordeling
3. Den tekniske rapport. Gennemgang af rapporten samt drøftelse
4. Miljøkonsekvensrapport. Emner og tidsplan herunder offentlig høring/møde
5. Opfølgning på det offentligt arrangement på søen: Åbent landbrug
Søndag den 15. september kl. 10 – 16.
6. Evt.

Ad. 1. Ida Dahl-Nielsen bød velkommen og dagsordenen og referat blev godkendt. Der var en kort bordrunde. Der har siden sidste ordinære møde med Følgegruppen den 11. marts været 2 besigtigelsesture i forhold til stier: henholdsvis den 6. maj og den 23. maj.

Powerpoint-præsentation fra mødet kan ses på nettet under projektets hjemmeside:
<https://naturstyrelsen.dk/naturbeskyttelse/naturprojekter/soeborg-soe/>

Ad. 2. Ida Dahl-Nielsen fortalte om jordfordeling II, som blev afsluttet den 1. september 2019. Status er at Naturstyrelsen nu ejer 325 ha inden for pumpelaget grænser og dertil noget erstatningsjord uden for projektet. Jordfordeling III går i gang den 8. oktober. Her skal Landbrugsstyrelsen forhandle med 35 lodsejere. Det forventes at jordfordeling III er den sidste jordfordeling mht Søborg Sø og at den kan afsluttes i efteråret 2020.

Ad. 3 og 4. Den tekniske rapport fra Niras er nu færdig. Rapporten ligger på hjemmesiden: <https://naturstyrelsen.dk/naturbeskyttelse/naturprojekter/soeborg-soe/>
Rapporten skal danne grundlag for den Miljøkonsekvensrapport, som Naturstyrelsen skal udarbejde til Miljøstyrelsen, og som forventes afleveret inden jul. Miljøstyrelsen skal efterfølgende godkende rapporten inden den sendes i offentlig høring og fremlægges på et offentligt møde forventeligt i første halvdel af 2020.

Et af de spørgsmål, der endnu ikke er endeligt afklaret er fastlæggelse af vandspejlskote på 1,0 m eller 1,6 m. Ved begge scenarier vil der kunne skabes et godt naturområde med masser af sjøvand og engarealer og sø – og selvfølgelig mest sø ved den vandspejlskote 1,6 m. Økonomisk vil kote 1,6 være dyrere end kote 1,0 m. Det samlede påvirkede areal inkl eng er 460 ha ved den lave kote og 524 ha ved kote 1,6. Det påvirkede areal er således ca. 60 ha større ved kote 1,6 m.

Har man væsentlige argumenter for den ene vandspejlskote frem for den anden er man velkommen til at sende en mail til Ida Dahl-Nielsen inden den 15. oktober 2019 på iddni@nst.dk

Der var drøftelser om næringsstofbalancen bl.a. fosforbalancen i den kommende sø og i det vand der strømmer fra søesøen. Det er ikke helt ment at forudsige forholdene, hvilket også fremgår af Niras's rapport. Men det forventes at der ved begge scenarier vil kunne skabes en tilfredsstillende vandkvaliteten både i søen og i Kattegat. Tabet af fosfor til havet er estimeret til 0,3–0,4 tons fosfor, og dette vil falde til en nettotilbageholdelse efterhånden som søen kommer i en balance. Der vil ske en reduktion af kvælstof udvaskning idet arealanvendelsen ændres og der tilbageholdes kvælstof i søen. En reduktion på ca. 21–22 tons kvælstof.

Der blev spurgt til historiske vandspejl dengang Søborg Slot blev bygget. Kjartan Langsted fra Museum Nordsjælland svarede, at man ikke har særlig nøjagtige beregninger, men man mener, at søen i middelalderen har haft et vandspejl i kote 4 m.

Der blev udtrykt bekymring for at vandstanden vil falde i Søborg Kanal, når pumperne stoppes, og at vandkvaliteten vil blive dårligere som følge af projektet. Det vil tage 1-2 år før søen er fyldt op med vand efter, at pumperne er slukkede. I den periode vil der stadig løbe vand – dog i mindre mængde end i dag - i Søborg Kanal, der hele tiden får vand fra Landkanalen. Når søen er etableret vil der løbe cirka samme mængde vand til Søborg Kanal, som i dag. Når søen er etableret vil vandet fra Søborg Sø i sommerperioden være lidt varmere og med lidt flere alger end det vand, der i dag strømmer til Søborg Kanal. Ida Dahl-Nielsen og Hans Lassen fra Gribskov Kommune fortalte, at vandkvaliteten i Søborg Kanal allerede i dag er relativ dårlig på grund af kanalens fysiske udformning.

Niras har beregnet, at det er tilstrækkeligt kun at føre vandet fra det rørlagte vandløb Slettemosevandløbet fra Esbønderup til den nye Søborg Sø for at kunne holde en tilstrækkelig vandstand i den kommende sø. Viser det sig ikke at være tilstrækkeligt, kan det være en mulighed at inddrage hele eller del af Saltrup Renden, der er det næste vandløb i rækkefølgen, som leder vand til

Søborg Landkanal. Man vil kunne ændrede forløbet, således at hele eller dele af vandet fra Saltrup Renden ledes til Søborg Sø. Der er fiskeinteresser (ørredopgang og gydning) i Saltrup Renden.

Der blev spurgt til vegetationen og om udbredelse af rørskov. Der forventes ca. lige meget rørskov i de 2 vandspejlskoten på henholdsvis 1,0 m og 1,6 m. Udbredelsen af rørskov afhænger i høj grad af den fremtidige naturpleje af området. Kreatur holder i stor udstrækning tagrør nede sådan som det kan ses i det tidligere gennemførte naturprojekt ved Holløse Bredning syd for Tibirke Kirke Især hvis vandstanden varierer gennem året, vil græssende kvæg holde rørskoven nede. Naturstyrelsen kan ikke påbyde andre lodsejere at afgræsse deres arealer. Samtidig gjorde Ida opmærksom på, at rørskoven er levested for blandt andet rørhøgen og rørdrummen.

Der er interesse for et stisystem, der både tilgodeser gående, cyklende og ridende – og meget gerne så det er muligt at komme hele vejen rundt om søen. Naturstyrelsen foreslår, at den regionale cykelstien i den nordlige del vil komme til at følge Landkanalen mod vest, og blive placeret på et dige. Forslag til stiforløb vil blive skrevet ind i Miljøkonsekvensrapporten. Der skal findes et passende antal parkeringspladser. Der var blandt andet en drøftelse omkring den parkering, der i dag sker ved Søborg Slotsruin. Den ønsker Naturstyrelsen flyttet væk herfra. Museumsfolkene fortæller at denne p-plads ved ruinen ligger på det gamle borganlæg, og at den også af dette hensyn ønskes flyttet.

Der blev spurgt til en plan for publikumsfaciliteter og benyttelse af søen. Ida fortalte, at der er mange interessenter, der skal afstemmes. De forskellige forhold vil blive forsøgt afstemt bedst muligt og beskrevet i Miljøkonsekvensrapporten. Især i den sydlige del vil der være store fugleinteresser omkring de øer, der vil blive her. I den sydlige ende forventes endvidere en del jagtinteresser. De arealer, der fremover vil være private arealer forsøges samlet så meget som muligt. Forhandling med lodsejere bygger på frivillighed, og det er et større puslespil der skal gå op. Der blev drøftet adgangsforhold til søen. Hvis der skal være en eller anden form for sejllads på søen fx kajak/kano vil det være hensigtsmæssigt, at det er nemt at formidle, hvor dette må ske. Det kunne fx være i den nordlige del af søen, men der er ikke truffet nogen endelig afgørelse om dette.

Ad. 5. Åbent landbrug den 15. september. Det var et meget vellykket arrangement og stærkt fremmøde af mange lokale og i særdeleshed mange frivillige. Det er vurderet, at der har været ca. 800-900 mennesker i løbet af dagen. Især var der stor begejstring for de meget autentiske historier, der blev fortalt af de lokale guider på traktorvognene under traktorturene rundt i landskabet. Historierne bør skrives ned eller optages medens de er i frisk erindring!

Ad. 6. Intet